

Legendāram Minsteres namam 35 gadi

Lielā mamma, kas visus sapulcina, pasargā, vieno – tā mīļi var dēvēt iespaidīgo Latviešu namu Minsterē, Vācijā, kas reiz tika uzcelts ar visas pasaules latviešu un Vācijas valsts palīdzību. Tajā joprojām tiek godā turēts latviskums un kultūrvēsturiskās vērtības. 4. septembrī tika svinēta šī gan diasporai, gan Latvijai nozīmīgā nama 35. dzimšanas diena.

Var šķist kāpēc gan īpaši jāsvin jubileja ēkai? Tomēr šis nams nav parasts, un ceļš līdz tā tapšanai arī ir neparasts – ar degsmi, grūtībām, nejausībām, liktens vēlību, sirds asinīm un daudzām rokām, prātiem un sirdīm veidots.

“Mums piešķirta ļoti liela dārgumu lāde, tā ir gan liela vērtība, gan arī liela atbildība,” saka tagadējā Latviešu centra Minsterē (LCM) valdes priekšsēde Madara Rācenāja. “Šis

nams nav vienkārši ēka – tas ir ļoti liels pieturas punkts daudziem latviešiem viņu mūžā. Man tiešām grūti iedomāties, kāda būtu latviešu kopiena un sabiedrība šeit, Minsterē, un arī plašākā mērogā, ja šī nama nebūtu.”

No kreisās: LCM izpilddirektors Krišjānis Rācenājs, LCM valdes priekšsēde Madara Rācenāja, Latvijas Valsts prezidents un arī bijušais Minsters latviešu ģimnāzijas audzēkņis un skolotājs Ēgils Levits, zvērināts advokāts Arnis Drille // FOTO: Ilmārs Znotiņš (Valsts prezidenta kanceleja)

Balva Pēterim Vaskam

6. septembrī Stambulā komponistam Pēterim Vaskam tika piešķirta Stambulas mūzikas festivāla balva par mūža ieguldījumu. Šo balvu iepriekš saņēmuši Daniels Bärenboims, Filips Glāss, Gidons Krēmers, Miša Maiskis, Zubins Meta, Arvo Perts, Kšištofs Pendereckis, Marijs Peraija.

Vaska mūziku pazinis jau iepriekš un tā viņu ļoti uzrunā; kvarteta repertuārā Vaska mūzika ienāk pirmoreiz, to spēlēt nav viegli, jo augsta mūzikas intensitāte, bet savīļņojums mūziķiem milzīgs.

Pats komponists nebija klāt apbalvošanas brīdī, jo piedalās sava Otrā vijolkoncerta “Vakara

Pēteris Vasks un Hugo Tīčati

Balvas pasniegšana notika pirms koncerta, kurā *Modigliani Quartet* (“Modiljāni kvartets”, Francija) atskaņoja Pētera Vaska Sesto stīgu kvartetu (pirmoreiz Turcijā) un Franča Šūberta 5. stīgu kvartetu.

Modigliani Quartet pirmā vijole Amori Koeto (*Coeytaux*) tālrunsarunā teica, ka Pētera

gaisma” mēģinājumos Rīgā. “Vakara gaismas” Latvijas pirmatskaņojums 9. septembrī, koncertzālē “Cēsis”, piedaloties šī opusa veļtījuma adresātam un pasaules pirmatskaņotājam Hugo Tīčati (*Ticciati*), *Sinfonietta Rīga*, Normunda Šnē vadībā. Pēteri Vasku Stambulā pārstāvēja Latvijas vēstnieks Turcijā Pēteris Vaivars.

Diriģents Andris Nelsons koncertē dzimtenē

Latvijas mūzikas cienītāji 3. un 4. septembrī festivāla *Rīga. Jūrmala* programmā baudīja izcilu koncertu. Viens no šobrīd pasaulē slavenākajiem un inovatīvākajiem diriģentiem Andris Nelsons kopā ar Baireitas festivāla simfonisko orķestri un solistiem vokālistiem Latvijas Nacionālā operā piedāvāja divas Richarda Vāgnera opermūzikas programmas.

Šie vakari izvērtās par īsteniem Mūzikas svētkiem. Pateicīgo un aplaimoto klausītāju sajūsma par dzirdēto vēl arvien nav rimusi. Tiek cildināta orķestra niansētā spēle, diriģenta interpretācijas nianses, solistu atbilstība Vāgnera operu varoņu būtībai.

Ir patīkami sekot Andra Nelsona gaitām pasaules koncertzālēs, taču baudīt diriģenta meistarību klātienē mūsu opernamā bija īpaši pacilājoši. Savā laikā Andris Nelsons stāvēja pie diriģenta pulsta mūsu Baltajā namā (2003.-2007), būdams Latvijas Nacionālās operas mūzikālais vadītājs, šobrīd viņš ir divu izcilu mūzikālu vienību Bostonas simfoniskā orķestra un Leipcijas “Gewandhaus” galvenais diriģents.

Vienu no diviem koncertiem Latvijas Televīzija filmēja un dažas dienas vēlāk parādīja 1. programmu. Ar festivāla *Rīga. Jūrmala* rīkotāju gādību Latvijas klausītāji tika apveltīti ar augsta līmeņa mūzikālo baudījumu.

Svinības Stokholmā

2. lpp.

Jura Lorenca un Sallijas Benfeldes komentāri

5. lpp.

Kā top filma “Zeme kas dzied”

6. – 7. lpp.

Vācijā pēta latviešu archīvus

8. lpp.

Jaunumi no Likteņdarza

10. lpp.

Eduards Silkalns vērtē

11. lpp.

(Turpināts no 6. lpp.)

Gribu teikt, ka latvieši no laikiem pirmo reizi ienāca Rīgā ar milzīgu pašlepnumu: “Rīga dīmd, un mums tā Rīga pieder!” Palīdzēja Vietalvas ārsta un aptiekāra Nikolaja Avena nepublicētās atmiņas, tāpat Emīlijas Prūsēses grāmata “Gaisma sauca, gaisma nāca”, kur pastāstīts, kā notiek mēģinājumi, kā vietējie koŗu vadoņi sastrādājas ar vācu muižniekiem. Vietalvā sadarboties bija diezgan viegli, jo barons bija studējis Eiropā, atbalstīja apgaismības idejas un arī latviešu koŗus. Man ir izdevies redzēt tā laika Vietalvas koŗa diriģenta Juŗa Kalniņa (filmā – koŗa diriģents Jurgis) portfeli, viņa grāmatas. Koŗu vadoņi tolaik bija arī tautas vadoņi. Materiāli ir saglabājušies, ir saglabājis Pirmo Dziesmu svētku zizlis un karogs, tā laika gāzes apgaismojuma lukturi.

Veidojot filmu, esat rekonstruējuši vairākas vēsturiskas vietas, kā, piemēram, RLB nama kabinetu, kur notika Rīcības komitejas sēdes. Pašreiz Cinevillā top nama fasādes vēsturiskā rekonstrukcija. Cik sarežģīti ir izprast un attēlot vēsturisko vidi?

M. M. Ļoti sarežģīti, tomēr ir pietiekami daudz zināšanu par to laiku kopumā, lai varētu šo vidi izveidot vēsturiski atbilstošu. Ir saglabājušies telpu plāni, projekti, materiālus var atrast, un tas viss izveido pamatu, lai skatītājiem būtu iespēja pabūt tajā laikā un telpā kopā ar tiem cilvēkiem, kas tur darbojās.

Viena no svarīgākajām vietām filmā ir RLB nams, kuŗš tika celts pēc J.F.Baumaņa projekta, bet 1908. gadā cieta ugunsgrēkā. Esam “uzbūvējuši” gan šī nama fasādi, gan iekštelpas – kabinetu, lielo zāli, kāpnes. Liela zāle ir ļoti nozīmīga vieta, jo tajā notika gan Dziedāšanas svētku atklāšana, gan arī pirmo reizi tika nodziedāta lūgšana “Dievs, svētī Latviju!”

D.Ī. Mūsu himna “Dievs, svētī Latviju!”, kuŗu tolaik neļāva dziedāt, tomēr piedzima Pir-

majos Dziedāšanas svētkos. Neskatoties uz aizliegumu, Baltijas skolotāju semināra vīru koris nolēma, ka Dziesmu svētku atklāšanā dziedās šo dziesmu. Lai nepakļautu represijām koŗa diriģentu, no koŗa iznāca viens no ģimnazistiem un nodiriģēja “Dievs, svētī Latviju!” atklāšanas koncertā Latviešu biedrības namā.

M.M. Pirmo latviešu Dziedāšanas svētku koncerts notika Ķeizardārzā, tagadējā Dziesmu svētku parkā. Mūsu vēlme ir atrast līdzīgu parku, uzbūvēt tā laika estrādi un rekonstruēt šo koncertu. Dziesmas ir zināmas, dziedātāji būs. Gribam to veidot kā koncertu, kā pasākumu ar skatītājiem. Domājam filmēt 2022. gada vasarā, un mēs uz to skatāmies kā uz iedziedāšanās pasākumu Dziesmu svētku simtpiecdesmitgadei. Tāpat aicināsim cilvēkus piedalīties filmēšanā rekonstruētajā RLB namā, lai varētu izjust to atmosfēru, kāda bija Dziedāšanas svētku atklāšanā. Filmējot viss būs pa īstam! Gāzes apgaismojums, grīda čīkst, kamīns deg – gandrīz taustāma sajūta, it kā tu būtu iekāpis laika mašīnā un aizceļojis laikā atpakaļ.

D.Ī. Filmā ir epizode ar Dziesmu svētku gājienu, kas tiek apdraudēts, kuŗam uzbrūk, kuŗa laikā notiek provokācijas – tāpat kā šobrīd notiek lielajā politikā. Gājienu apdraud gan vācu zeļļi, gan cara žandarmērija, tomēr provokācijas neizdodas – latvieši mierīgi iet uz priekšu. Dziedāšanas svētkus apsargāja piecdesmit īpaši atlasīti, plecīgi latviešu studenti ar sarkanbaltsarkanām lentēm pie krūtīm. Viņi sagaidīja Dziesmu svētku dalībniekus dzelzceļa stacijā, pavadīja lauku koŗus uz naktsmītnēm, apsar-

gāja svētku gājienu, viņi bija goda sardzē, kad ienesa Ligo karogu. Arhīvā ir saglabājusies fotogrāfija, kuŗā redzam šos studentus.

Izklausās kā grandiozs projekts ar lielām rekonstrukcijām un masu skatiem. Vai tas ir arī dārgs projekts?

M. M. Dziesmu svētki tādi ir... To stāstu nevar savādāk izstāstīt. Mums ir ļoti svarīgi, lai izdotos radīt to sajūtu, kuŗas dēļ cilvēki arī tagad dzied, un mēs arī apzināmies, ka pēc šīs filmas noskatīšanās, cilvēki būs pārlie-

cināti, ka tā arī toreiz viss bija. Tāpēc mēs cenšamies to darīt maksimāli godīgi.

Kā jūs esat saņēmuši atbalstu filmas veidošanai?

M. M. Ļoti svarīgs mums bija Latvijas Nacionālā kino centra atbalsts, bet ceram arī uz mūsu uzņēmēju piesaisti un palīdzību, kas pamazām jau top un veidojas. No šā gada rudens plānojam meklēt arī tautas atbalstu un veidosim filmai interneta lapu www.zemekasdzed.lv, kur cilvēkiem būs iespēja pielikt savu artavu filmas tapšanai. Gribu minēt, ka Pirmos Dziedāšanas svētkus valsts neatbalstīja. Tie bija iespējami, pateicoties tiem uzņēmējiem, kuŗi ieguldīja savus līdzekļus – gan mūsu filmas varoņi, gan citi RLB biedri. Pateicoties viņu visu kopējam pienesumam, bija iespējams svētkus sarīkot.

Pandēmijas laikā viena no pirmajām kultūras aktivitātēm, kas tika apstādīnātas, bija koŗu dziedāšana. Kā jūs raugāties nākotnē – vai cilvēki neatradināsies nākt kopā dziedāt, vai koŗi atdzims un turpināsies?

M. M. Pirmajos Dziesmu svētkos uz skatuves bija 1046 dziedātāji, bet tagad pandēmijas ietekmē pasaule ir tā mainījusies, ka iedomāties tūkstoši dziedātāju kopā, šķiet gandrīz nereāli. Mūsu filmas vēstījums aizvien vairāk veidojas par nākšanu kopā, kas mums atkal jāšak no jauna. Gandrīz kā pirmajos Dziesmu svētkos mums atkal būs jāiemācās nākt kopā, ar savām šaubām, bailēm, pārliecību. Ļoti daudzas lietas tajā laikā un šobrīd ir līdzīgas.

D.Ī. Domāju, ka cilvēkiem gribēsies dziedāt un atkal satikties. Dziesmu svētku tradīcija ir grandioza, un mēs esam atbildīgi par šo tradīciju ne tikai savā, bet visas pasaules priekšā.

Vai gribat teikt, ka latviešu dziesmu svētku tradīcijai ir globāla nozīme?

D.Ī. Bet protams! Dziesmu svētki ir pirmais, ar ko Latvija lepojas! Dziesmu svētki, svētku gājiens bija arī nevardarbīgās pretošanās kustības sākums Latvijā, un koris, sākot no dziedātājiem, diriģentiem, virsdiriģentiem, ir ārkārtīgi organizēta struktūra. Mēs dziedam visās lielajās tautas manifestācijās, tā ir ārkārtīgi dziļa mūsu tautas tradīcija.

M. M. Ķeroties klāt filmai, ir kaut kādas iekšējās motivācijas, izjūtas... Es nevaru teikt, ka taisu filmu ar “globālu mērķi”, bet zinu, ka godīgi, patiesi izstāstīts cilvēcisks stāsts uzrunās pats par sevi. Ar kino cilvēkiem pasaulē var pateikt kaut ko ļoti svarīgu ļoti īsā laikā, un viņi to var saprast. Tas man dod pārliecību, ka filma ir veids, kā pastāstīt par to laiku, par cilvēkiem, par dziedāšanu, par mums ...

Ja arī jūs velaties un esat gatavi finānciāli atbalstīt filmas tapšanu, ziedojiet naudu, ieskaitot:

**Biedrība “Nameyse”
Rīga, Kurzemes prospekts 6 - 90, LV-1067**

**Reģ. Nr. 40008198562
SWEDBANKA AS
Konta Nr.:
LV80HABA0551050005957
Kods HABALV22**

Vācijā turpina pētīt latviešu archīvus trimdā

JĀNIS OGA

No 15. līdz 23. augustam Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta (LU LFMI) Literatūras nodaļas pētnieki Vācijā ar Baltijas-Vācijas Augstskolu biroja atbalstu īstenoja projektu "Latviešu archīvi trimdā: archīvu materiāla atlase un digitālizācija, intervijas Latviešu Centrā Minsterē un Baltiešu kristīgās apvienības mītnē Annabergā".

Pētnieki Latviešu Centrā Minsterē (LCM), turpinot 2020. gadā iesāktu darbu, un Baltiešu kristīgās apvienības mītnē Annabergā apzināja un digitālizēja archīvu materiālus par latviešu literātu, sabiedrisko darbinieku un organizāciju darbību Vācijā un kultūras kontaktiem, Baltijas inteliģences – tai skaitā latviešu un Baltijas vāciešu, latviešu un igauņu – savstarpējiem sakariem, kā arī par saiknēm ar Vācijas sabiedrību. Digitālizētie ma-

teriāli papildinās latviešu rakstnieku un organizāciju krājuma dokumentu un audio materiālu kolekciju Latvijas un latviešu literatūras portālā www.literatura.lv.

Papildus darbam archīvus pētnieki veica intervijas un semināros iepazīstināja ar pētījumu rezultātiem un digitālās kolekcijas saturu, aktualizējot arī Vācijas un Latvijas personību ieguldījumu archīvu izveidē.

Gan Latviešu Centrā Minsterē, gan Baltiešu kristīgās apvienības mītnē Annabergā notika literātes, bibliotekāres un arhivāres Austras Rudzītes (1911–1991) 110 gadu jubilejai veltīti pasākumi, godinot A. Rudzītes darbu Minsteres Latviešu ģimnazijā (MLĢ) un Baltiešu kristīgajā apvienībā un viņas ieguldījumu, izveidojot MLĢ bibliotēku – plašāko Eiropas latviešu bibliotēku ārpus Latvijas, tai skaitā periodikas un rokrakstu

No labās: LU LFMI pētniece Inguna Daukste-Silasproģe, LCM archīva un bibliotēkas vadītāja Dina Krastiņa, LU LFMI pētnieki Ieva Kalniņa, Zita Kārkla, Ivars Šteinbergs, Māra Grudule, Eva Eglāja-Kristsons, Jānis Oga

Austras Rudzītes 110 gadu jubilejas sarīkojums Latviešu Centrā Minsterē 2021. gada 17. augustā. Pa kreisi: LCM archīva un bibliotēkas vadītāja Dina Krastiņa, priekšplānā – LCM saimnieks Viktors Kangeris, bijusi LCM administratore Zuze Krēsliņa-Sila un diakone Lilija Tenhāgena

Austra Rudzīte

krātuvi –, kā arī Jāņa Jaunsudrabiņa, Zentas Mauriņas, Konstantīna Raudives, Pētera Ērmaņa un citu autoru piemiņas istabas. Ārkārtīgi nozīmīgs ir A. Rudzītes darbs MLĢ un LCM archīvu izveidē.

Sarīkojumos Minsterē un Annabergā ar priekšlasījumiem par A. Rudzītes dzīvi, darbu un dienasgrāmatām, kas vēsta par darbību Jāņa Jaunsudrabiņa biografijas izpētē un piemiņas saglabāšanā, uzstājās literatūrzinātniece, LU LFMI direktore un vadošā pētniece Eva Eglāja-Kristsons un literatūrzinātniece, LU LFMI vadošā pētniece Inguna Daukste-Silasproģe, savukārt literatūrzinātnieks un LU LFMI zinātniskais asistents Ivars Šteinbergs Annabergā stāstīja par jaunatklātajiem A. Rudzītes dzejas manuskriptiem.

Latviešu Centrā Minsterē sarīkojumā piedalījās un atmiņās dalījās A. Rudzītes laikabiedri un skolēni, to vidū diakone Lilija Tenhāgena, bijusi LCM administratore Zuze Krēsliņa-Sila un LCM saimnieks Viktors Kangeris, sarīkojumu vadīja un bagātīgu izstādi bija sagatavojusi LCM archīva un bibliotēkas vadītāja Dina Krastiņa. Savukārt sarīkojumā Baltiešu kristīgās apvienības mītnē Annabergā uzstājās apvienības ģenerālsēkretārs sociologs Andrejs Urdze (vidū), LU LFMI pētnieki Inguna Daukste-Silasproģe un Ivars Šteinbergs.

Projektā piedalījās LU LFMI pētnieki Eva Eglāja-Kristsons, Māra Grudule, Inguna Daukste-Silasproģe, Ieva Kalniņa, Zita Kārkla, Jānis Oga un Ivars Šteinbergs.

Baltiešu kristīgās apvienības mītnē Annabergā uzstājās apvienības ģenerālsēkretārs sociologs Andrejs Urdze (vidū), LU LFMI pētnieki Inguna Daukste-Silasproģe un Ivars Šteinbergs

Pateicamies par atbalstu Baltijas-Vācijas Augstskolu birojam un par atsaucību Latviešu Centrā Minsterē un Dinai Krastiņai, Latviešu Kopībai Vācijā, Nilam Ebdenam un Arnim Drillem, Baltiešu kristīgajai apvienībai Annabergā un Andrejam Urdzem.

Baltijas-Vācijas Augstskolu biroja projektu finansiāli atbalsta Vācijas Akadēmiskās apmaiņas dienests (DAAD) no Vācijas Ārlietu ministrijas piešķirtajiem līdzekļiem. Projektā iesaistīti

pētnieki no Latvijas Zinātnes padomes fundamentālo un lietišķo pētījumu projekta "Sieviešu pārstāvniecība Latvijas kultūrā un sabiedrībā (1870–1940)" un pēcdoktorantūras projektiem "Latviešu prozisti padomju okupācijā: sadarbība un nevardarbīgā pretošanās (1968–1991)" un "Ķermeņa ģeografijas: latviešu sieviešu rakstniecības vēsture".

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Kultūras ministrija

Mg. iur. MĀRTIŅŠ DRĒĢERIS

Gustava Zemgala protokolārā pieticība

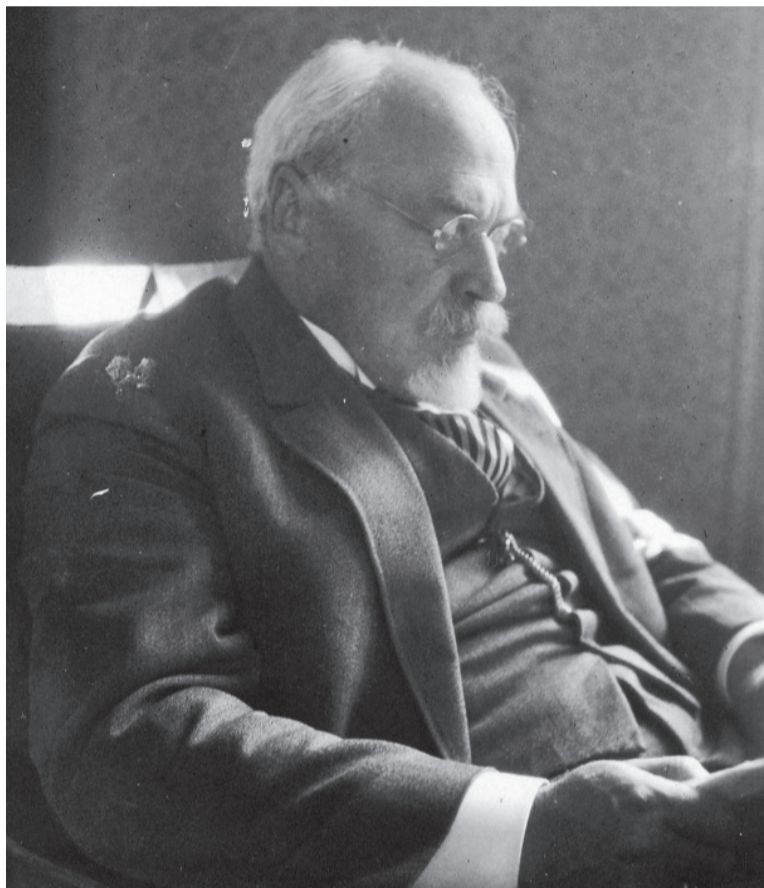
(Turpināts no Nr. 34)

Tā paša gada 29. un 30. jūnijā atbildes vizītē Latvijā ieradās Zviedrijas karalis Gustavs V, ko prese Latvijā atkal no jauna līdz sīkākajām niansēm apjūsmoja, jo Latviju apmeklēja “pats” Zviedrijas ķēniņš. Reģionālajā politikā šai vizītei nebija gandrīz nekādas praktiskas nozīmes. Pēcāk Latvijas sūtnis Zviedrijas Karalistē K. Zariņš atzīmēja, ka “zviedri ir dabūjuši noteikti pārliecināties, ka viņpus Baltijas jūras dzīvo enerģiska un kulturāla zviedru brāļu tauta, kuras kultūras un darba spējas ir augstu novērtē-

kulturāli saimnieciskā un politiskā laukā, kā arī sekmēt viņu konsolidēšanos kopīgo interešu organizētai aizsardzībai”. Savu runu G. Zemgals noslēdza ar sešām tēzēm, no kuŗām īpaši akcentējamas trīs, proti: 1) katrai valstij jāattīsta tās ražošanas nozares, kurām ir dabiski pamati. Cenšanās visu ražot nav attaisnojama, jo tādējādi šķēļ tautas, ceļ augstus mūrus, ar ko tautu organizisms tiek sadalīts, saskaldīts un tādēļ sāk nikuļot; 2) starptautiskie ekonomiskie līgumi slēdzami uz vienlīdzības principa pamatiem; 3) Latvijas, Igaunijas un Lietuvas savienības radišana uzskatāma

Gustavs Zemgals (otrais no labās) ģimenes un draugu lokā ap 1910. gadu

Gustavs Zemgals Bauskā, 1928. gadā

Satversmes 41. pants noteic, ka Valsts prezidents reprezentē valsti starptautiski, ieceļ Latvijas, kā arī pieņem citu valstu diplomātiskos priekšstāvus. Viņš izpilda Saeimas lēmumus par starptautisku līgumu ratificēšanu.

Valsts augstāko amatpersonu valsts reprezentācijas funkcijas starptautiski var īstenot dažādi. Arī pieticīgs valsts protokols praksē nav šķērslis divpusējās vai daudzpusējās diplomātijas darbam. G. Zemgala prezidentūras laiks starpkaŗu Latvijā tam ir piemērs. Tieši demokrātiskums un nedaudz kautrīgā vienkāršība atbrūņoja ikvienu majestāti, augstdzimtību, ekselenci un eminenci, kad Valsts prezidents G. Zemgals pildīja Satversmes 41. panta pienākumus. Šo īpašību dēļ G. Zemgals pamatotī saņēma cieņas apliecinājumus Latvijā un ārpus tās.

jamas”. Gada izskaņā Zviedrijas Valsts banka paziņoja par Latvijas lata kotāciju Stokholmas biržā no 1930. gada 1. janvāra.

Saeimas Ārlietu komisija un Ūnija Baltijas sadarbībai

G. Zemgals tika ievēlēts par pirmās un ceturtās Saeimas deputātu. Kā liecina pirmās Saeimas stenogrammas, G. Zemgals līdz Saeimas deputāta mandāta nolikšanai bija atbildīgais referents pie likumiem vai izteicās par jautājumiem, kas galvenokārt skāra jaunās Latvijas valsts iekšpolitisko dienas kārtību, piemēram, referējot par Žūpības apkaršanas likumu un pie likuma “Par karāvīru atvaļināšanu no kara dienesta 1924./25. budžeta gadā” (...)

1933. gada 27. aprīlī Rīgā tika nodibināta īpaša biedrība – Ūnija Baltijas sadarbībai, kuŗā G. Zemgalu ievēlēja par tās prezidentu. Šis ūnijas atklāšanas svinībās, kuŗās tostarp piedalījās arī G. Zemgala pēctecis Valsts prezidenta amatā A. Kviesis, kā arī Igaunijas, Lietuvas, Somijas, Polijas, Dānijas u.c. valstu diplomātiskie pārstāvji, G. Zemgals uzstājās ar programmas runu “Baltijas ūnijas mērķi un pamatprincipi”. No G. Zemgala runas izriet, ka šis ūnijas mērķis bija “veicināt ap Baltijas jūru dzīvojošo tautu kopdarbību

par dabisku pirmsākumu plašākai savienībai ap Baltijas jūru. Tādējādi šo mērķu sasniegšanai ir aktivizējama visu kaimiņvalstu saskaņoti organizēta darbība.

Nobeiguma vietā

Teju visi laikabiedri savās atmiņās norāda, ka G. Zemgals bija galējību pretinieks. Viņa pilsoniskā stāja, iekšējā disciplīna, vienkāršība un atklātība, demokrātiskums, spēja objektīvi un taisnīgi risināt domstarpības, kas iespējams skaidrojams ar praktisko darbu advokatūrā un notāra amatā, bija tās G. Zemgala personības īpašības, kas caurvij viņa politiskās darbības veiksmes ceļu uz iekšpolitiskiem un ārpolitiskiem panākumiem. Vēsturnieks Aivars Stranga trāpīgi norāda, ka G. Zemgala kļūšana par Valsts prezidentu bija tīrā nejaušība, taču “nereti nejaušība ir tīri laba lieta. (...) viņam nebija kāres pēc varas – lielākas, nekā Satversme deva; viņš nepiedalījās aizkulišu spēlēs un čukstēšanās pie valdību sastādīšanas. Kā pārticis un izglītots vidusšķiras pārstāvis viņš iegāja Rīgas pili; kā buržuā viņš to atstāja, tūlīt dodoties ilgā ceļojumā uz Franciju. Bet kas tad bija mūsu demokrātija, ja ne pilsoniska, tā laika valodā runājot – tieši buržuāziska, demokrātija”.

Rekordliels jauniešu skaits jauno studiju gadu uzsāks ar Vītolu fonda administrētajām stipendijām

Mūsdienu mainīgajā pasaulē vienīgais kapitāls, par kuŗu drošību varam sniegt garantiju, ir cilvēka izglītība. Tā ir vērtība, kas neapsūbēs mitruma iespaidā, nezudīs neapdomīgas monetārās politikas rezultātā un netiks apdraudēta garnadžu ierašanās gadījumā. Tā ir vērtība, kuŗas iegūšana ir tikpat nepiepildāma kā cilvēka personības attīstība, ir tikai soli, neatlaidīgi un apņēmīgi soli pareizajā virzienā...

Pandēmijas ietekmē fonds šogad saņēma pieteikumu skaitu, kas pārsniedza jelkad iesūtīto, tomēr, pateicoties vairāk nekā 200 ziedotājiem no Latvijas, Amerikas, Austrālijas, Kanadas, Lielbritānijas, Venecuēlas un Zviedrijas, jauno mācību gadu ar

cību akcijā demonstrēja bijušie stipendiāti, tādējādi īstenojot fonda vēlējumu: “Ar izglītību sasniegt dzīvē tādu līmeni, lai varētu nākotnē palīdzēt citiem.” Ar Draugu stipendijām kopā šogad studēs 18 jaunieši.

19 gadu laikā izskoloti vairāk nekā 4000 jauniešu! Paldies visiem un katram, kas iesaistījies, lai pirmais septembris no sirds būtu svētku diena daudziem jo daudziem studentiem Latvijā!

Pieteikšanās Vītolu fonda administrētajām stipendijām nākamajam studiju gadam sāksies 2022. gada 1. februārī un turpināsies līdz 1. martam.

Vītolu fonds

www.vitolufonds.lv

stipendijām Latvijas augstskolās uzsāks 830 studenti – no tiem 272 pirmkursnieki, bet 558 esošie stipendiāti studijas turpinās. Gada laikā stipendijās plānots izmaksāt vairāk nekā 1,5 miljonus eiro.

Šogad jau otro gadu augusts tika izsludināts par Draugu mēnesi, kad ikviens tika aicināts ziedot stipendijām. Lielu atsau-

Arhitekts Ansis Reinharde Likteņdārzam dāvinājis vērtīgu pastmarku kolekciju

Likteņdārzs saņēmis vērtīgu un unikālu dāvinājumu – pastmarku kolekciju, ko bērnībā, pēc došanās bēgļu gaitās no Latvijas sācis veidot latviešu arhitekts Ansis Reinharde. Kolekcija apkopota vairākos albumos, kuos ir pastmarkas, kas izdotas Latvijas teritorijā dažādu politisko režīmu, tostarp cariskās Krievijas, Pirmā pasaules kara, vācu okupācijas, Bermonta laikā u.c. Kolekcijas senākā pastmarka ir no 1860. gada, bet pie retu-

miem minamas 1933. gadā izdotās pastmarkas "Latvija-Afrika", kas veltītas Nikolaja Pūliņa lidojumam uz Afriku.

Savu kolekciju arhitekts Ansis Reinharde sācis veidot 1947. gadā pārvietoto personu nometnē Vācijā, kur pastmarkas gūtas no citiem latviešiem, kuŗi Otrā pasaules kara beigās bija spiesti kļūt par bēgļiem. Kolekcijas veidošana turpinājusies Reinharde ģimenes pirmajā trimdas mītnes zemē Marokā,

papildinot krājumu ar franču, britu un amerikāņu pastmarkām. Savukārt vēlākos gados, tēvam Jānim Reinhardam sākot strādāt Pasaules Veselības organizācijā Ženēvā, tā turpināta ar vērtīgiem papildinājumiem no Šveices, Francijas un citu valstu filatēlijas veikalniem un senlietu tirgiem.

Ansis Reinharde: "Bērnībā es krāju dažādu valstu pastmarkas, taču vēlāk – tikai Latvijas teritorijā un brīvvalstī izdotās, jo tās

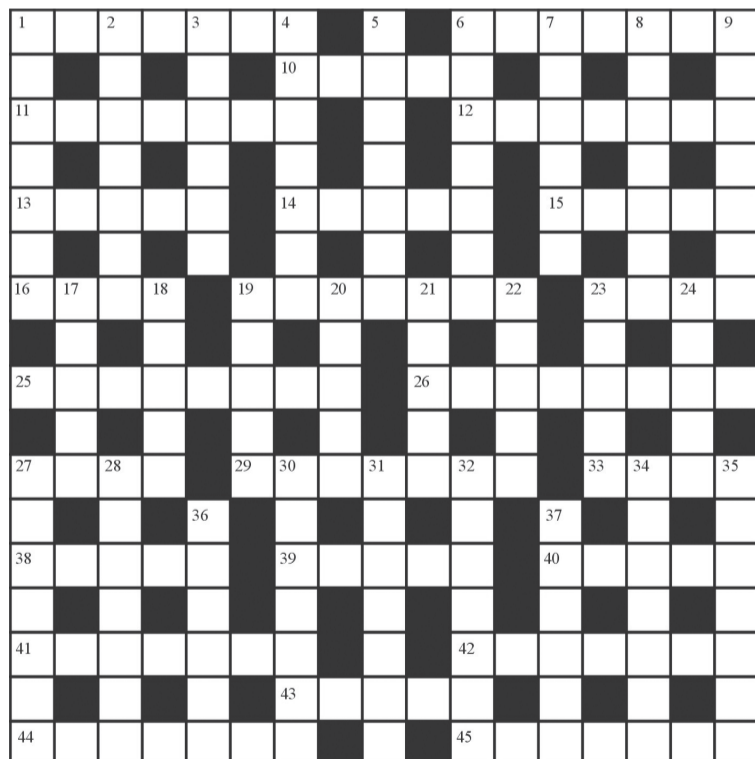
man stāstīja par tobrīd nesasniedzamās Latvijas vēsturi. Tas bija aizraujoši – kādā veclietu tirgū atrast aplokšni ar Latvijas pastmarku, jo tās bija pēdas, ko Francijā vai citur bija atstājuši latvieši, kuŗi pēc kara un bēgļu nometnēm šajā zemē bija atraduši patvērumu."

Pēc Kokneses fonda aicinājuma, filatēlijas eksperti novērtējuši dāvinājuma mantisko vērtību, kas ir vairāki tūkstoši eiro. Savukārt, apzinot filatēlijas entuziastus, arhitekta Anša Reinharde kolekcijai jau rasts glabātājs, kuŗš izteicis vēlmi pastmarkas iegādāties atbilstoši ekspertu novērtējumam.

Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte, Kokneses fonda padomes priekšsēdētāja: "Ikvienu ziedojumu Likteņdārzam pieņemam ar pateicību un ikkatrs ziedojums ir ārkārtīgi svarīgs praktisks atbalsts dārza pastāvīgai labiekārtošanai un uzturēšanai. Ansis Reinharde savu ziedojumu novēlēja Saieta nama labiekārtošanai, par ko esam īpaši pateicīgi, jo, ceļoties celtniecības un apdares materiālu cenām, daļu labiekārtošanai paredzēto līdzekļu esam spiesti ieguldīt būvniecībā. Saieta namu plānojam pabeigt šogad, lai no nākamā gada pavasara tas būtu atverts apmeklētājiem."

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limēniski. 1. Operas, operetes literārais teksts. 6. Taktisks, pieklājīgs. 10. Pēkšņa, asa. 11. Krimas pussalas agrākais nosaukums. 12. Daļēji uzpildīts. 13. Sena sudraba monēta Spānijā. 14. Labības augs ar garu stublāju. 15. Neliels ūdenskritums. 16. Pazemes ejas. 19. Īsta. 23. Resna nūja. 25. Viena no Himalaju virsotnēm. 26. Riskants pasākums. 27. Ostas celtnē. 29. Liela upe Dienvidamerikā. 33. Lūk! 38. Daudzkrāsaina. 39. Daiļliterāras sa-

cerējumi. 40. Apdzīvota vieta Jēlgavas novadā. 41. Kādas Eiropas valsts pamatiedzīvotājs. 42. Norvēģu polārpētnieks (1861-1930). 43. Indīga čūska. 44. Dīkdienī. 45. Lielupes pieteka.

Stateniski 1. Apgaismojuma ierīce. 2. Rupja, bezjūtīga. 3. Latviešu gleznotājs (1887-1975). 4. Apdzīvota vieta Krāslavas novadā. 5. Izlauzti celmi ar saknēm. 6. Federatīva vienība Šveicē. 7. Ierīce skaņas pastiprināšanai. 8. Ostas pilsēta Šrilankā. 9.

Kontakts. 17. Četrvietīga kariete ar nolaižamu virsdaļu. 18. Dziļš, nomācošs emocionāls stāvoklis. 19. Pilsēta Itālijas ziemeļos. 20. Pārvedu vekselis. 21. Mūza, dzijas sargātāja sengrieķu mitoloģijā. 22. Apdzīvota vieta Jēkabpils novadā. 23. Plekstes. 24. Kaukāzā izplatīts pūšamais mūzikas instruments. 27. Angļu dabas pētnieks (1809-1882). 28. Daugavas pieteka. 30. Mīkstmieši, gliemji. 31. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 32. Notikušas pirms neilga laika. 34. Apdzīvota vieta Liepājas novadā. 35. Dziņa. 36. Latviešu rakstnieks, sabiedriskais darbinieks (1865-1929). 37. Vienādi.

Krustvārdu mīklas (Nr. 33) atrisinājums

Limēniski. 1. Prāvs. 5. Malta. 8. Palanga. 9. Kankari. 10. Dantess. 12. Ātes. 13. Sāncensis. 14. Soja. 17. Stabili. 19. Erotika. 21. Dante. 23. "Sliexnis". 24. Detektors. 26. Aleja. 27. Madaras. 30. Biretes. 33. Tabu. 34. Korektors. 35. Ērti. 38. Salvete. 39. Alabama. 40. Regates. 41. Ikars. 42. Sīsla.

Stateniski 1. Pantera. 2. Āvas. 3. Spināti. 4. Barselona. 5. Madride. 6. Line. 7. Aseori. 9. Klājs. 11. Skara. 15. Direktors. 16. Kolektors. 18. Tallina. 20. Kaprize. 21. Drīsa. 22. Efeja. 25. Delikātas. 27. Metrs. 28. Dubulti. 29. Stopers. 30. Barkass. 31. Turlava. 32. Saiva. 36. Geja. 37. Sams.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs - uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.likteendarzs.lv

EDUARDS SILKALNS

Izvēles mokas un vieglums

Silvija Grigule Džonsa. “Un ko nu?!”,
apgāds “Laika grāmata”, 2021.g., 156 lpp.

Otrā pasaules kara laiks un gadi pēc tā tobrīd pilngadīgajām paaudzēm bieži bija smagas izšķiršanās jeb izvēles laiks, jo no izvēles virziena bija atkarīga viņu pašu un viņiem tuvo visa turpmākā dzīve. Kad 1944. gada rudenī nāca izšķiršanās brīdis par atdošanos no jauna tuvojamies padomju varai vai par došanos bēgļu gaitās Rietumu virzienā, mana māte savā ārstes kabinetā bija dziļi ieskatījusies savu 1941. gadā uz Sibīriju aizvesto vecāku fotografijā un tad, solidamies it kā viņu norādījumam, izvilksusi lozi par labu bēgļu gaitām. Nonākot bēgļu nomētēs, nebija grūti izšķirties atraidīt repatriantu vervētāju pūles, tomēr tālākas izceļošanas zemes izvēle, jo bija piedāvājums no vairākām, gan bija lēmums ar tālesjohām sekām.

1935. gadā dzimušajai Īrijas latvietei Silvijai Grigulei Džonsai, tagad daudzu bērnu māmiņai un vēl vairāku bērnu vecmāmiņai, grūto izvēļu gadi bija pati skaidrāka mūža tiesa. Tai tad arī veltīta viņas sirsnīgā, patiesīgā, dažviet šarmantā atmiņu grāmatīņa “Un ko nu?!” Tajā neatrodam neviena politika, gara darbinieka vai citas slave-nības vārdu, neatrodam nekādas ģeopolitiskas, socioloģiskas vai psiholoģiskas analīzes vai vispārējus stāvokļu vērtējumus. Lasām tikai to, ko, par, pārgudru izlikties negribēdams, bērns līdz agrajiem padsmītiem var būt domājis, jutis, pieredzējis. Drāmas, kuŗas kādu nostāda “un ko nu?!” situācijā nepavisam nav šaušalīgas: tās atrisinās vai nu pašas no sevis, vai to dalībnieku izpratnes dēļ. Meitene ganibās it kā pazaudē govi (ko nu?), bet drīz vien govīs labprātīgi atgriežas sugasmāsu pulkā, jo govīs taču esot gudri lopiņi. Angļu pāris, atnācis ciemos, tiek pacie-

nāts ar kafiju, kam vecmāmiņa aiz pārskatišanās cukura vietā piebērusi sāli. Ko nu? Bet angļi, būdami īsti angļi, piedāvāto kafiju ar nelielu vilcināšanos ne vien izdzer, bet pat uzslavē sevis ielūdziejus par interesanto latviešu sāļo kafiju. Meitene pamana, ka iekāpusi nepareizā vilcienā. Ko nu? Kad vilciens jau uzsāk gaitu un durvis aizveras, viņa pēdējā brīdī no vagona izlec.

Varbūt vecumdienās vairs neprotu lasīt ar pietiekamu uzmanību, bet mulsina autorešu raksti. Grigule būtu viņas dzimtais, no vecākiem Jūlijas un Alfrēda mantotais uzvārds, ko viņa turpina valkāt vēl tagad.

Vai Džonss būtu viņas precētā vīra uzvārds? Viņi precējušies Anglijā, pārcēlušies uz dzīvi Īrijā. Vai vīrs iru izcelsmes? Grāmatīņa izraisa pietiekamu interesi par autorešu gaitām pēc tīņa gadiem, lai radītu vēlēšanos lasīt arī par viņas turpmāko dzīvi. Ja jau viņa strādājusi par skolotāju ne vien Kanadā, Anglijā un Īrijā, bet pat Āfrikā, tur būtu ko nenolasīties! Tomēr domu par stāstījuma turpināšanu viņa atmet ar aizbildinājumu: “Būtu jāturpina, bet tad jau es biju uz- augusi.” (4.lpp.)

Interesi par autorešu tālāko mūža gaitu īpaši vairo sacerējuma pēdējās četras lappuses, kas nesaslēdzas ar iepriekš stāstīto, bet nāk no “citas operas.” Lasām kādam “miļajam Džonam” rakstītu, bet nenosūtītu mīlestības vēstuli. Viņa atzīstas mīlestībā uz Džonu un stāsta, ka redzēdama Džonu dodamies pie viņas tēva, iedomājas, ka Džons tēvam lūgs viņas roku. Bet ko tēvs? Tēvs pasaka, ka Džons ieradīs, lai aizņemtos lielo āmuru. Vai tēvs, nacionāli domājošs latvietis, būtu vēlējies aizkavēt meitas došanās jauktā laulībā? Vai uzvārdam “Džonsa”

būtu kāds sakars ar nenosūtītās vēstules adresātu miļo Džonu? Bet Džons (*John*) taču ir priekšvārds, kamēr Džonss vai Džonsa (*Jones*) – uzvārds! Mīlestības vēstulei sekojošais prozas sacerējums “Skūpsts maina visu” izskan ar teiku “Silvija negrib dot padomu.” Ir, acimredzot, arī jomas, par kuŗām Silvija negrib informēt.

Grāmatas vērtību vairo pāri puslappusei vai veselai lappusei izvērsti foto attēli. Daži no tiem uzskatāmi jau par mākslas darbiem un būtu pelnījuši, ka tiktu atzīmēti foto meistara vārds. Tomēr pēc tik daudziem gadiem tādi dati būtu grūti ievējami.

Kā autore raksta, grāmata tapusi viņas mzbērna ierosmē. Dažus ievada teikumus uzrakstījusi viņas mazmeita, 13 gadus vecā Ambera. (*Amber* angļiski ir

dzintars.) Tā kā grāmatas pasītē rakstīts “Teksti latviešu valodā – Sandra Bondarevska”, izskatās, ka sākotnēji teksts būs rakstīts angļu valodā, lai tas būtu ērti pieejams lasīšanai autorešu mzbērniem. Tāda parādība, ka viena latvieša, latviešu valodas prātēja, angļiski rakstītu tekstu cita latvietē tulko atpakaļ latviešu valodā, izplatās arvien vairāk. Paliek jautājums, kāda veida lasītāji sagādātājā vielā ieies ar lielāku interesi un atdevi: mzbērni un viņu paaudze, kam radītās ainas var šķist gluži eksotiskas, vai manas paaudzes cilvēki, kam patīk salīdzināt autorešu pieredzēto ar viņu pašu agrinajos gados piedzīvoto. Viens no atbildēm varētu būt, ka grāmata patīk par tik, cik miļa mzbērnām šķiet esam vecmāmiņa.

MATISS KUKAINIS ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi

VIJA VALTERE

Dzimumsi 1935. gada 7. augustā,
mirusi Handenā 2021. gada 2. septembrī

Paldies par Tavu gaišo skatu uz dzīvi un lielo mīlestību.
Tu mums ļoti pietrūksi!

Mīlestībā un piemiņā paturēs
dēls Vilnis ar sievu Lindu,
māz bērni Valerie un Kristopher,
māz māz bērni Jordan, Kayla un Carter,
radi Maija, Daina, Indra un Uldis

Mūsu vienmēr smaidošā un miļā

VIJA VALTERE

Dzimumsi 1935. gada 7. augustā,
atvadijās no šīs pasaules
2021. gada 2. septembrī Handenā

Rozes, lai cik krāšņiem ziediem, tomēr vist,
Mila, draudzība – tās nāvi nepazīst.

Draugi Kristīne un Jānis Bergholci

CEĻĀ PIE LASĪTĀJIEM

Silvija Grigule Džonsa
Un ko nu?!
Grāmata ar savu pieredzi un zināšanu. Viņas grāmata ir vērtīgs mazāk zināmas latviešu trimdas stāsts, balstīts faktos. Šī ir vien otrā grāmata par latviešiem Īrijā, kur joprojām mīt un darbojas ievērojama latviešu kopiena.
Grāmata sarakstīta aizraujošā vēstījumā, balstīta faktos, atklājot arī vēsturisko un specifisko laikmeta fonu. Tapusi pēc 13 gadus vecās mazmeitas rosinājuma, tāpēc sarakstīta valodā, kas saprotama arī pusaudžiem.

Grāmatu var iegādāties redakcijā, apgāda mājaslapā www.laikagramata.lv, kā arī Latvijas grāmatnīcās

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBA KULTŪRAS FONDS
Grāmatas izdošanu atbalsta PBLA Kultūras fonds

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS:
● **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis + 371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Līgita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju

varat pasūtītāt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtītāt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai sev vārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Tokijas paraolimpiskajās spēlēs Latvijai piecas medaļas

EDGARAM BERGAM – PIEKTĀ VIETA

Edgars Bergs (*attēlā*) lodes grūšanā sasniedza jaunu Eiropas rekordu un izcīnīja piekto vietu Latvijas sportistiem pēdējās sacensībās Tokijā.

Startējot F35 ieskaites grupā, Bergs labākajā mēģinājumā lodi aizgrūda 14,70 metrus. Visos sešos mēģinājumos Bergs astoņu dalībnieku konkurencē pārsniedza 14 metru robežu. Karjēra ceturtajās paraolimpiskajās spēlēs startējošo Bergu no godalgas šķīra 71 centimetrs. Iepriekš Bergam nekad nebija izdevies lodi aizgrūst tālāk kā 14,55 metrus. Uzvarēja pasaules rekordists uzbeku Kušnīdins Norbekovs ar pēdējā piegājienā sasniegtu rezultātu 16,13 metri.

Loka šāvēja Ieva Melle izslēgšanas turnīrā netika tālāk par pirmo kārtu, kas viņai liedza sasniegt astotdaļfinālu.

Latvijas paraolimpieši Tokijā izcīnīja piecas medaļas – Rihards Snikus ar zirgu *King of the Dance* nopelnīja divas sudraba godalgas iedzītā, Diāna Dadzīte kļuva par sudraba laureāti diska mešanā un nopelnīja bronzu šķēpa mešanā, bet Aigars Apinis stājās uz pjedestāla bronzas pakāpiena lodes grūšanā.

MĀJĀS SIRSŅĪGI SAGAIĀDĪTI RIHARDS SNIKUS UN DIĀNA DADZĪTE

Mājās atgriezušies un sirsņīgi sagaidīti Tokijas paraolimpisko spēļu medaļnieki. 3. septembra vakarā mājās atgriezās paraolimpieši Rihards Snikus, kurš Tokijas spēlēs iedzītā izcīnīja divas sudraba godalgas. Snikus startēja karjēra trešajās paraolimpiskajās spēlēs, bet pirmo reizi mājās atveda nopelnītas medaļas.

Intervijās pēc sacensībām gan sportists, gan viņa atbalsta komanda puda apņēmību rūpīgi strādāt, lai sasniegtu vēl labākus rezultātus. Rihards atzina, ka ir patīkamas sajūtas par paveikto darbu.

Kopā ar Sniku Rīgā ieradās arī trenere Agnese Rozīte un paraiešanas komandas vadītāja Darja Tihomirova.

Rihardu ar komandu Rīgā sagaidīja un apsveica paralimpiskās kustības patronese, Valsts prezidenta kundze Andra Levīte un izglītības un zinātnes ministre Anita Muižniece (JKP). “Es katram novēlu, kurš vēl nav redzējis Rihardu un *King of the Dance* priekšnesumu, noskatīties. Jūs izbaudīsit vieglumu, eleganci, graciozitāti, kas ir prieks visai dvēselei. Es tagad novēlu Rihardam un visai komandai atpūties, izbaudīt nākamās dienas un tad sākt domāt par nākamajām sacensībām,” teica Valsts prezidenta kundze Andra Levīte.

Īpašu sagaidīšanu bija sarūpējusi Ķekavas novada pašvaldība – Rihardu pie lidostas sagaidīja izpušķots automobilis, kas Ķekavas novada pašvaldības policijas eskorta pavadībā nogādāja medaļnieku uz viņa dzimto pilsētu Baldoni, kur viņu sagaidīja draugi, novada iedzīvotāji un fani. Riharda cīņu biedrs – zirgs *King of the Dance* – mājās atgriezās 5. septembrī, jo vēl bija jāmēro ceļš automašīnā no Nīderlandes.

“MĒS LEPOJAMIES AR JUMS!”

Tā sagaidot četrkārtējo paraolimpisko medaļnieci Diānu Dadzīti Rīgas lidostā, uzsvēra valsts amatpersonas un citi sagaidītāji.

Diāna Dadzīte

Sveicēji novēlēja Diānai pēc ilgā un grūtā darba tagad vēltīt laiku sev un atpūties. Paraolimpiskās kustības ģenerālsponsors “Mēness aptieka” vadības pārstāvis Dīns Šmits, norādīja, ka diez vai pasaulē ir daudz tādu cilvēku, kuri, gandrīz par metru pārspējot rekordu, saka, ka tas vēl nav gana labi, un uzteica Diānas apņēmību, gribasspēku un stingro mērķtiecību.

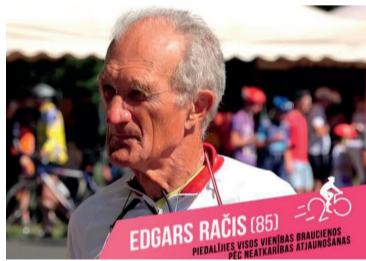
Diāna Dadzīte Tokijas paraolimpiskajās spēlēs Latvijai izcīnīja divas medaļas – sudraba medaļu diska mešanā un bronzas medaļu šķēpa mešanā. Diska mešanā viņa pārspēja savu karjēras labāko rezultātu, aizmetot disku 25,02 m tālu. Savukārt šķēpa mešanā Diāna Dadzīte, aizmetot to 24,22 m tālu, sasniedza jaunu paralimpisko rekordu veselības grupā F-55 un par 96 cm pārspēja paralimpisko rekordu šķēpmešanā, ko viņa sasniedza 2016. gada Riodežaneiro paralimpiskajās spēlēs, kad izcīnīja zelta medaļu.

VIENĪBAS BRAUCIENS 2021

Latvijas Riteņbraucēju vienības brauciens, kas ir lielākie velo

svētki visā Baltijā, šogad norisinājās jaunā vietā – Krimuldā. Tas tādēļ, ka ceļa remonts skāris jau tik ierastos Turaidas un Siguldas kalnus. Jaunā norises vieta bija ļoti plaša un ērti sasniedzama.

Tradicionāli visvērienīgākais bija tautas brauciena starts. Šī brauciena dalībniekus, kas bija sadalīti četrās plūsmās, pirms starta uzrunāja un veiksmi novēlēja Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta direktore Liene Cīpule. Organizatori tautas brauciena dalībniekiem bija sarūpējuši jaunu 40 km garu distanci, kas veda cauri Raganai, Lojai un Sējai. Šeit tika noteikti ne tikai ātrākie, bet arī stilīgākie dalībnieki, kā arī kuplākās kopas.

Īpaši tika sveikts gadu cienījamākais dalībnieks. So apbalvojumu saņēma 90 gadus vecais **Edgars Račis** (*attēlā*), kurš atrada spēkus vēl pēc finiša veikt vairāku 10 kilometru garu distanci uz mājām. Finišā ātrākie bija divi Mūrjāņu sporta ģimnazijas audzēkņi. Pirmais **Dāvis Gludavs** (“MSG”/“RK Liepāja”), bet otrs **Girts Harkins** (“MSG”/“VeloLifestyle Smiltene BJSS”). Labāko trijnieku noslēdza “Roadex” vienības pārstāvis **Girts Cirvelis**. Līderi distancē pavadīja 56 minūtes un divas sekundes. Dāmu konkurencē pirmā vieta Madarai Lazdai, kurai sekoja Sindija Skangale un Tīna Ratniece. Kuplākās kopas balvu saņēma “Sadales tikls”, ko Vienības braucienā pārstāvēja 135 dalībnieki.

Sporta distancē uzvaru svinēja **Māris Bogdanovičs** un **Madara Āboma**.

Spraigi notikumi risinājās 108 km garajā sporta šosejas braucienā. Distancē sportisti devās uz Limbažiem, kur riteņbraucējus sagaidīja orķestris un vietējie līdzjutēji. Tieši Limbažos arī izveidojās dienas centrālais atrāviens ar visiem favorītiem, tostarp Emīlu Liepiņu, tajā. Vēlāk no desmit braucēju lielās grupas aizbēga četri sportisti – Liepiņš, Bogdanovičs, Agris Vindecs un Darjus Dzervus. Īsā pirms finiša kvartets tika pānāts. Viss izšķīrās finiša spurtā. Ātrākais tajā bija “Dobeles dzirnavnieks”/FeelFree riteņbraucējs Bogdanovičs. Otrā vieta lietuvietim Dzervusam, bet trijnieku no-

slēdza Andžs Flaksis no DTG – MySport. Līderi trasē pavadīja divas stundas 21 minūti un 59 sekundes. Sievietēm uzvarēja Bogdanoviča komandas biedrene Āboma. Otrā vieta Santai Sanijai Andrijanovai, bet trijnieku noslēdza Zane Kalverša-Keņģe (abas – *Latvian Cycling girls*).

Jaunā un aizraujošā trasē norisinājās MTB jeb **kalnu riteņbraukšanas** brauciens, tā garumam sasniedzot 35 kilometrus. Uzvaras laurus vīru konkurencē plūca “Dako – Ziemeļvidzeme” pārstāvis **Kristers Kovgers** – viena stunda desmit minūtes un 15 sekundes. Otrais finišā **Sandijs Kļaviņš**, kurš atpalika 29 sekundes, bet uz goda pjedestāla zemākā pakāpiena kāpa **Atis Pakšis** (*VeloExpress Scott*), kurū no uzvarētāja šķīra 33 sekundes.

Starp sievietēm ātrākā bija **Lelde Ardava** (“LMT”). Otrā vieta **Renātei Rodionovai** (“Ādaži velo”), bet trijnieku noslēdza “MTB Garkalne” pārstāve **Zane Ķeļpe**.

VĒSTURISKA UZVARA PĀR IGAUŅIEM

Latvijas vīriešu volejbola izlase Tallinā startējusi Eiropas čempionātā, pirmajā spēlē tiekoties ar Igaunijas izlasi. Mūsējie kontinenta meistarsacīkstēm kvalificējušies pirmo reizi pēc 26 gadu pārtraukuma.

Latvijas volejbolisti Eiropas čempionāta finālturnīra atklāšanas spēlē Tallinā ar 3:1 (25:23, 25:22, 16:25, 25:21) sensacionāli pārspēja mājinieci Igauniju. Latvija tikai otro reizi spēlēja Eiropas čempionātā, bet pirms 26 gadiem iepriekšējā reizē Latvijas volejbolisti palika bez uzvarām, tādējādi panākums Tallinā ir vēsturisks.

Nākamā spēlē Latvijas volejbola izlase piedzīvoja drāmātisku zaudējumu Chorvātijas vienībai – 2:3 (30:28, 20:25, 25:23, 29:31, 11:15). Latvija par šo zaudējumu ieguva punktu, kas ļauj uzlabot cerības uz iekļūšanu astotdaļfinālā. Latvijai 21 punktu guva Hermans Egleskalns, savukārt Chorvātijas izlasē ar 32 punktiem izcēlās Leo Andreičs. Vācijas izlase pārliecinoši apspēlēja chorvātus (25:20, 25:13, 25:19).

Latvijas volejbola izlase Eiropas čempionāta D apakšgrupas trešajā spēlē ar 2:3 (18:25, 25:23, 25:13, 19:25, 7:15) zaudēja Slovērijas valstsvienībai, apgrūtinot sev iekļūšanu izslēgšanas spēlēs. Rezultatīvākais ar 21 punktu bija Hermans Egleskalns, 15 punktus guva Atvars Ozoliņš, bet 13 punktus – Kristaps Šmits. Ar četriem punktiem blokā izcēlās Ozoliņš un Toms Švans, kuram arī divi

punkti ar “eisiem”. Slovērijai 19 punktus guva Matejs Patāks, kurš četreiz izcēlās blokā.

Ar pieciem punktiem trīs spēlēs Latvija D apakšgrupā ieņēma trešo vietu, bet priekšā būs Čīnas ar Francijas un Vācijas izlasēm, pret kurām iegūt kaut vienu punktu būs ļoti grūti. D apakšgrupā pa sešiem punktiem divās spēlēs guvušas Vācija un Francija, pieci punkti trīs duelos ir Latvijai, trīs punktus trīs spēlēs guvusi Slovēkija, bet pa diviem punktiem ir trīs Čīnas aizvadījušajam Igaunijai un Chorvatijai. Izslēgšanas turnīrā iekļūs katras grupas četras labākās komandas.

PLŪDMALES VOLEJBOLS

Divi Latvijas plūdmales volejbola pāri Ļublanā piedalījās Eiropas U-18 čempionātā. Latviju pārstāvēja **Kristians Fokerots**/**Gustavs Auziņš** un **Zaiga Kalvāne/Daniela Konstantinova**.

Kristians Fokerots un Gustavs Auziņš (*attēlā*) bronzas finālā divas reizes izlaida lielu pārsvaru un atzina pretinieku pārākumu. Viņi ar 1:2 (20:22, 21:15, 11:15) zaudēja austriešiem Timo Hammarbergam/Timam Bergeram (26.). Ar desmito numuru izliktās Deniela Konstantinova un Zaiga Kalvāne divās spēlēs un guva vienu panākumu, taču ar to bija par maz, lai kvalificētos izslēgšanas spēlēm. Šo plūdmales volejbola pāru treneris ir Lauris Iecelnieks.

LATVIJAS FUTBOLA IZLASE ZAUDĒ NORVĒGIEM

Latvijas futbola izlase *Daugavas* stadionā 2022. gada Pasaules kausa atlases turnīra spēlē zaudēja Norvēģijas valstsvienībai – 0:2 (0:1). Viesu labā spēles 20. minūtē vārtus guva jaunā futbola zvaigzne Ērlings Holanss, kurš realizēja 11 metru soda sitienu, bet otru vārtus guva Muhames Eljunnusi. Tādējādi Latvijas vienība pirmo G apakšgrupas spēļu riņķi noslēgusi ar četriem punktiem piecas spēlēs piekto vietu sešu komandu konkurencē. Norvēģija ar desmit punktiem piecas spēlēs izvīrējusi pirmajā vietā grupā.

Divi mūsu futbolisti pret trim norvēģiem: Ar 23. numuru slavenais Holanss

P. Karlsons